Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
GIOVANNI PITRUZZELLA
29 päivänä huhtikuuta 2021 [1]

Asia C-783/19

Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne
vastaan
GB

(Ennakkoratkaisupyyntö –Audiencia Provincial de Barcelona (Barcelonan maakunnallinen ylioikeus, Espanja))

Ennakkoratkaisupyyntö – Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suoja – Palvelut – Mielleyhtymän käsite – Tuotteiden vastaavuus – Suojattu alkuperänimitys ”Champagne” – Nimityksen ”Champanillo” käyttö ravintolapalveluista

1. Ratkaisuehdotuksen kohteena oleva ennakkoratkaisupyyntö koskee asetuksen N:o 1308/2013 [2] 103 artiklan tulkintaa.

2. Ennakkoratkaisupyyntö on esitetty Comité Interprofessionnel du Vin de Champagnen (jäljempänä CIVC) ja GB:n välisessä riita-asiassa, joka koskee CHAMPANILLO-merkin käyttöä liiketoiminnassa osoittamaan ravintolatoimintaan käytettäviä liiketiloja.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

3. Asetuksen N:o 1308/2013 2 jaksoon sisältyvän 92 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. [Tämän asetuksen 2] jaksossa vahvistettuja alkuperänimityksiä, maantieteellisiä merkintöjä ja perinteisiä merkintöjä koskevia sääntöjä sovelletaan liitteessä VII olevan II osan 1, 3–6, 8, 9, 11, 15 ja 16 kohdassa tarkoitettuihin tuotteisiin. [3]

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen sääntöjen perustana on:

a) kuluttajien ja tuottajien oikeutettujen etujen suojelu;

b) kyseisten tuotteiden sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistaminen; ja

[1] Alkuperäinen kieli: italia.

[2] Maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 992/72, (ETY) N:o 234/79, (EY) N:o 1037/2001 ja (EY) N:o 1234/2007 kumoamisesta 17.12.2013 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) (EUVL 2013, L 347, s. 671).

[3] Kyse on rypäletuotteista. Asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan II osan 5 kohdassa määritellään ”laatukuohuviinin”, johon luokkaan samppanja kuuluu, ominaisuudet.

c) tässä jaksossa tarkoitettujen laatutuotteiden tuotannon edistäminen ja kansallisten laatupoliittisten toimenpiteiden salliminen.”

4. Asetuksen N:o 1308/2013 93 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

”1. [Asetuksen N:o 1308/2013 2] jaksossa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

a) ’alkuperänimityksellä’ tarkoitetaan alueen, tietyn paikan tai poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa maan nimeä, jota käytetään kuvaamaan 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tuotetta, joka on seuraavien vaatimusten mukainen:

   i) tuotteen laatu ja ominaisuudet johtuvat olennaisesti tai yksinomaan tietystä maantieteellisestä ympäristöstä luontoon liittyvine ja inhimillisine tekijöineen;

   ii) tuotteen tuotannossa käytetyt rypäleet tulevat yksinomaan kyseiseltä maantieteelliseltä alueelta;

   iii) tuotanto tapahtuu kyseisellä maantieteellisellä alueella; ja

   iv) on saatu Vitis vinifera -lajiin kuuluvista rypälelajikkeista; – –”.

5. Asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan, jonka otsikko on ”Suojaaminen”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Suojattu alkuperänimitys ja suojattu maantieteellinen merkintä sekä kyseistä suojattua nimeä käyttävä, asianomaisen tuote-eritelmän mukaisesti tuotettu viini on suojattu:

a) kyseisen suojatun nimen suoralta tai välilliseltä kaupalliselta käytöltä

   i) vastaavissa tuotteissa, jotka eivät ole suojattua nimeä koskevan tuote-eritelmän mukaisia, tai

   ii) jos nimen käytöllä hyödynnetään alkuperänimityksen tai maantieteellisen merkinnän mainetta;

b) väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä, vaikka tuotteen tai palvelun oikea alkuperä on merkitty tai vaikka suojattu nimi on käännetty, litteroitu tai translitteroitu tai siihen on liitetty esimerkiksi ilmaisu ’laatu’, ’tyyppi’, ’menetelmä’, ’tuotettu kuten’, ’jäljitelmä’, ’laatuinen’, ’tyyppinen’ tai muu samankaltainen ilmaisu;

– –”

6. Asetuksen N:o 1308/2013 104 artiklan ensimmäisen virkkeen mukaan ”komissio perustaa viinien suojattujen alkuperänimitysten ja suojattujen maantieteellisten merkintöjen sähköisen rekisterin, joka on yleisölle avoin, sekä ylläpitää kyseistä rekisteriä”.

7. Asetuksen N:o 1308/2013 107 artiklan 1 kohdan mukaan eräät ennen tämän asetuksen voimaantuloa olemassa olleet viinien suojatut alkuperänimitykset ovat suojattuja tämän asetuksen mukaisesti ilman eri toimenpiteitä ja ne kirjataan asetuksen 104 artiklassa säädettyyn rekisteriin. Nimitys ”Champagne” on asetuksen N:o 1308/2013 93 artiklan 1 kohdan

a alakohdassa tarkoitettu suojattu alkuperänimitys, joka on rekisteröity unionin tasolla [4] ja jota suojataan tämän asetuksen 107 artiklan 1 kohdan perusteella, koska se oli olemassa ennen asetuksen voimaantuloa. Nimitys on varattu asetuksen N:o 1308/2013 liitteessä VII olevan II osan 5 kohdassa määritellyille (valkoisille tai rosé-) laatukuohuviineille, jotka on tuotettu asianomaisissa tuote-eritelmissä esitettyjen määritelmien mukaisesti Ranskan Marnen ja Auben departementtien tietyillä vyöhykkeillä tai tietyissä kylissä sekä Grand Estin alueella.

II Pääasia, ennakkoratkaisukysymykset ja asian käsittely unionin tuomioistuimessa

8. Pääasian valittaja CIVC on Ranskan oikeudessa tunnustettu puolijulkinen elin, joka on oikeushenkilö ja jonka tehtävänä on suojella samppanjantuottajien etuja. CIVC nosti Juzgado mercantil de Barcelonassa (Barcelonan kauppatuomioistuin, Espanja) kanteen, jossa se vaati, että pääasian vastapuolen GB:n on lopetettava CHAMPANILLO-merkin käyttö, myös sosiaalisessa verkostossa (Instagram ja Facebook), poistettava markkinoilta ja internetistä kaikki kyltit, mainokset tai kaupalliset asiakirjat, joissa kyseinen merkki esiintyy, sekä poistettava verkkotunnus ”champanillo.es”. GB esiintyi oikeudessa ja vetosi siihen, että CHAMPANILLO-merkkiä käytetään ravitsemusliikkeiden (Katalonian itsehallintoalueella sijaitsevien tapasbaarien) liikenimenä ilman, että olisi mitään sekaannusvaaraa nimityksen ”Champagne” kattamien tuotteiden kanssa, ja ilman mitään aikomusta harjoittaa vapaamatkustusta tämän nimityksen maineella.

9. Juzgado mercantil de Barcelona hylkäsi kaikki CIVC:n vaatimukset. Se katsoi, ettei CHAMPANILLO-merkin käyttö täyttänyt suojattua alkuperänimitystä ”Champagne” loukkaavan mielleyhtymän tunnusmerkistöä, koska merkillä ei ollut tarkoitus kuvata alkoholijuomaa vaan ravitsemusliikkeitä, joissa ei myydä samppanjaa, ja siten suojatun alkuperänimityksen suojaamista tuotteista poikkeavia tuotteita, jotka on suunnattu eri yleisölle. Juzgado mercantil de Barcelona viittasi tämän tuomion perusteluissa linjaukseen, jonka Tribunal Supremo (ylin tuomioistuin, Espanja) oli esittänyt vuonna 2016 antamassaan tuomiossa, jonka mukaan CHAMPÌN-sanan käyttö lastenjuhlissa nautittavaksi tarkoitetun hedelmäpohjaisen alkoholittoman hiilihappojuoman markkinoinnissa ei merkkien lausuntatavan samankaltaisuudesta huolimatta loukannut suojattua alkuperänimitystä ”Champagne”, koska kyseessä olevat tuotteet ja niiden kohdeyleisö poikkesivat toisistaan. [5]

10. CIVC on valittanut Juzgado mercantil de Barcelonan tuomiosta Audiencia Provincial de Barcelonaan (Barcelonan maakunnallinen ylioikeus, Espanja). Viimeksi mainittu toteaa, että i) GB on kahdesti hakenut CHAMPANILLO-merkin rekisteröintiä tavaramerkiksi Espanjan patentti- ja tavaramerkkivirastossa ja että nämä hakemukset on CIVC:n väitteen johdosta hylätty 8.2.2011 ja 14.4.2015 tehdyillä päätöksillä; ii) että GB käyttää liikkeidensä mainonnassa graafisena taustana kahden kuohuvaa juomaa sisältävän lasin kuvaa; iii) että CIVC on esittänyt asiakirjoja, jotka osoittavat, että GB oli vuoteen 2015 saakka myynyt liikkeissään Champanillo-nimistä kuohuviiniä [6] ja että sen myynti oli lopetettu vasta CIVC:n puututtua asiaan.

4 Viite PDO-FR-A1359.

5 Tuomio 1.3.2016 (ECLI:ES:TS:2016:771).

6 Ennakkoratkaisupyynnön joissakin kohdissa puhutaan juomasta ja toisissa kohdissa viinistä.

11. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että sekä asetuksen N:o 510/2006[7] 13 artiklassa että asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklassa suojataan suojattuja alkuperänimityksiä tuotteiden osalta ja että ainoa poikkeus tästä on 103 artiklan 2 kohdan b alakohta, jossa mainitaan lisäksi palvelut. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan sillä on epäilyjä suojattujen alkuperänimitysten suojaa koskevien unionin oikeuden säännösten ulottuvuudesta ja oikeasta tulkinnasta tilanteessa, jossa tällaisen nimityksen kanssa ristiriidassa olevaa merkkiä käytetään liiketoiminnassa kuvaamaan palveluja eikä tuotteita.

12. Tässä tilanteessa Audiencia Provincial de Barcelona on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Mahdollistaako alkuperänimityksen suojan soveltamisala sen, että kyseistä nimitystä suojataan paitsi samankaltaisia tuotteita vastaan myös sellaisia palveluja vastaan, jotka voivat liittyä näiden tuotteiden suoraan tai välilliseen jakeluun?

2) Edellyttääkö mielleyhtymästä aiheutuvan oikeudenloukkauksen vaara, johon unionin asetusten edellä mainituissa artikloissa viitataan, ensisijaisesti sellaisen analyysin tekemistä, joka koskee nimeä, sen selvittämiseksi, miten se vaikuttaa keskivertokuluttajaan, vai onko mielleyhtymästä aiheutuvan oikeudenloukkauksen vaaran arvioimiseksi ensin määritettävä, onko kyse samoista tuotteista, samankaltaisista tuotteista tai moniosaisista tuotteista, joiden osana on alkuperänimityksellä suojattu tuote?

3) Onko mielleyhtymästä aiheutuvan oikeudenloukkauksen vaara määritettävä objektiivisin perustein, jos nimet ovat samat tai hyvin samankaltaiset, vai onko tämä vaara suhteutettava tuotteisiin ja palveluihin, joista ja joihin mielleyhtymä syntyy, sen toteamiseksi, että mielleyhtymän vaara on heikko tai merkityksetön?

4) Onko suoja, josta edellä mainitussa säännöstössä säädetään tapauksissa, joissa on kyse mielleyhtymän tai maineen hyödyntämisen vaarasta, kyseisten tuotteiden erityispiirteisiin perustuvaa erityissuojaa, vai onko suojan välttämättä liityttävä vilpillistä kilpailua koskeviin sääntöihin?”

13. Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklan mukaisesti huomautuksia ovat esittäneet CIVC, Ranskan ja Italian hallitukset ja komissio. Unionin tuomioistuin kehotti työjärjestyksensä 61 artiklan 1 kohdan mukaisena prosessinjohtotoimena pääasian asianosaisia ja perussäännön 23 artiklassa tarkoitettuja osapuolia vastaamaan tiettyihin kysymyksiin kirjallisesti. CIVC, GB, Ranskan ja Italian hallitukset ja komissio noudattivat tätä prosessinjohtotointa.

III Asian tarkastelu

A Alustavat huomautukset

14. Ennen kuin ryhdytään tutkimaan ennakkoratkaisukysymyksiä on syytä esittää muutamia täsmennyksiä ennakkoratkaisupyynnössä esitettyyn lainsäädäntöön.

[7] Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta 20.3.2006 annettu neuvoston asetus (EY) (EUVL 2006, L 93, s. 12).

15. Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee ensinnäkin, että Audiencia Provincial de Barcelonan käsityksen mukaan pääasiaan sovelletaan sekä alkuperänimitysten, lähtöisyysmerkintöjen ja tiettyjen tuotteiden nimitysten suojasta Ranskan tasavallan ja Espanjan valtion välillä 27.6.1973 tehtyä sopimusta [8] että tämän sopimuksen nojalla tarkistetusta alkuperänimityksestä ”Champagne” 22.11.2010 annettua asetusta 2010-1441 [9] ja Ranskan maatalouskoodeksin (Code rural) L 643-1 §:ää. [10] Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan nämä Ranskan oikeuden säännökset ”täydentävät” sovellettavia unionin oikeuden säännöksiä.

16. Kuten komissio on paikkansapitävästi todennut kirjallisissa huomautuksissaan, unionin tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus täsmentää asetuksen N:o 1234/2007 [11] (joka on 20.12.2013 kumottu ja korvattu asetuksella N:o 1308/2013) yhteydessä, että unionin lainsäädännössä säädetty alkuperänimitysten suojajärjestelmä on ”yhtenäinen ja yksinomainen” ja on esteenä sekä tämän lainsäädännön nojalla suojattujen maantieteellisten merkintöjen kansallisen suojajärjestelmän soveltamiselle [12] että kahta jäsenvaltiota sitovissa kansainvälisissä sopimuksissa säädetyn suojajärjestelmän soveltamiselle. [13]

17. Toiseksi on todettava, että vaikka Audiencia Provincial de Barcelonan ennakkoratkaisukysymysten sanamuodossa ei viitata nimenomaisesti mihinkään suojattujen alkuperänimitysten suojaa koskevien unionin asetusten tiettyyn säännökseen, kyseinen tuomioistuin viittaa ennakkoratkaisupyynnön perusteluissa edellä todetuin tavoin paitsi asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklaan myös asetuksen N:o 510/2006 [14] 13 artiklaan. Tämän asetuksen 1 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa [15] kuitenkin nimenomaisesti suljetaan viinialan tuotteet kyseisen asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle. Tämän vuoksi pääasiaan ei sovelleta sen enempää asetusta N:o 510/2006 kuin sen korvannutta asetusta N:o 1151/2012.

18. On kuitenkin todettava, että koska eri alakohtaisiin asetuksiin sisältyvät maantieteellisten merkintöjen suojaa koskevat säännökset on laadittu niin, että niiden sanamuodot suuressa määrin vastaavat toisiaan, unionin tuomioistuin katsoo vakiintuneessa oikeuskäytännössään, että yksittäisiä suojajärjestelmiä tulkittaessa laadittuja periaatteita voidaan soveltaa horisontaalisesti. [16]

19. Siltä osin kuin on lopuksi kysymys unionin säännöstön ajallisesta soveltamisesta, on todettava, että vaikka ennakkoratkaisupyynnössä ei todeta tätä nimenomaisesti, on selvää, että CIVC:n kanteen kohteena olevat menettelyt ovat ainakin osittain tapahtuneet asetuksen N:o 1308/2013

8 JORF 18.4.1975, s. 4011.

9 JORF nro 0273, 25.11.2010, säädös nro 8.

10 Täsmennän, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin käyttää lainsäädäntöviittauksia, joihin CIVC:n ensimmäisessä oikeusasteessa nostama kanne perustui.

11 Maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä 22.10.2007 annettu neuvoston asetus (EY) (EUVL 2007, L 299, s. 1).

12 Ks. tuomio 14.9.2017, EUIPO v. Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto (C-56/16 P, EU:C:2017:693, 96, 101 ja 103 kohta).

13 Ks. vastaavasti tuomio 14.9.2017, EUIPO v. Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto (C-56/16 P, EU:C:2017:693, 99–102 kohta). Tässä tuomiossa unionin tuomioistuin viittaa 8.9.2009 annettuun tuomioon Budějovický Budvar (C-478/07, EU:C:2009:521, 107 kohta ja sitä seuraavat kohdat); tässä asiassa yhteisöjen tuomioistuinta pyydettiin lausumaan kahden jäsenvaltion tekemän sellaisen sopimuksen soveltamisesta, jonka perusteella maantieteellinen merkintä, joka oli rekisteröity toisessa jäsenvaltiossa mutta ei unionin tasolla, kuitenkin tunnustettiin toisessa jäsenvaltiossa ja sai siellä suojaa. Unionin tuomioistuin on 14.9.2017 annetussa tuomiossa EUIPO v. Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto (C-56/16 P, EU:C:2017:693, 99–102 kohta) soveltanut samaa päättelyä asiayhteydessä, jossa alkuperänimitys oli rekisteröity unionin tasolla.

14 Tästä artiklasta on tullut maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä 21.11.2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1151/2012 13 artikla. Tällä asetuksella on 3.1.2013 kumottu ja korvattu asetus N:o 510/2006.

15 Tästä on tullut asetuksen N:o 1151/2012 2 artiklan 2 kohta.

16 Vaatimuksesta, että unionin oikeuden säännöksiä, jotka koskevat rekisteröityjen nimitysten ja maantieteellisten merkintöjen suojaa ja kuuluvat unionin horisontaaliseen laatupolitiikkaan, on tulkittava tavalla, joka mahdollistaa niiden johdonmukaisen soveltamisen, ks. tuomio 20.12.2017, Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne (C-393/16, EU:C:2017:991, 32 kohta; jäljempänä tuomio CIVC).

voimaantulon jälkeen. Tämän johdosta ennakkoratkaisukysymykset on ymmärrettävä niin, että niillä pyritään asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan tulkintaa koskevan ratkaisun saamiseen. On lisäksi todettava, että vaikkei tämäkään seikka ilmene ennakkoratkaisupyynnöstä nimenomaisesti, on mahdollista, että eräät lainvastaisuudet, joihin GB on väitetysti syyllistynyt suojatun alkuperänimityksen ”Champagne” vastaisesti, ovat alkaneet asetuksen N:o 1234/2007 voimassaoloaikana. Vaikka ennakkoratkaisukysymyksiä tarkastellessani viittaan yksinomaan asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohtaan, näihin kysymyksiin ehdottamani vastaukset pätevät tämän vuoksi myös sanamuodoltaan pääasiallisesti identtiseen asetuksen N:o 1234/2007 118 m artiklaan, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 491/2009,[17] tulkitsemiseksi.

B Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

20. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellään pääasiallisesti, suojataanko suojattuja alkuperänimityksiä vain sellaisia käytäntöjä vastaan, joiden kohteena olevat tuotteet ovat samoja tai vastaavia kuin kyseisen nimityksen kuvaamat tuotteet, vai myös sellaisia käytäntöjä vastaan, jotka koskevat näiden tuotteiden suoraan tai välilliseen jakeluun liittyviä palveluja.

21. Kysymyksen sanamuoto on väljä ja omiaan kattamaan kaikki asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut kielletyt toiminnat.

22. Sekä pääasian asiakirja-aineistosta[18] että toisen ja kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen sanamuodosta ja ennakkoratkaisupyynnön perusteluista ilmenee kuitenkin, että Audiencia Provincial de Barcelonan epäilyt ja sen ratkaistavaksi saatettu riita-asia koskevat erityisesti tämän artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettyä suojaa mielleyhtymältä.

23. Tästä huolimatta sekä CIVC että komissio ovat kirjallisissa huomautuksissaan viitanneet nimenomaisesti myös tämän kohdan a alakohtaan, kun taas Ranskan hallitus on tarkastellut ensimmäistä ennakkoratkaisukysymystä kaikkien asetuksen
N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdassa kiellettyjen toimintojen kannalta, tämän säännöksen c ja d alakohdassa tarkoitetut käytännöt mukaan lukien.[19]

24. Unionin tuomioistuin on prosessinjohtotoimena kehottanut asianosaisia ja perussäännön 23 artiklassa tarkoitettuja osapuolia lausumaan mahdollisuudesta soveltaa pääasiaan asetukseen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohtaa, jossa kielletään suojatun nimityksen suora tai välillinen kaupallinen käyttö, jossa hyödynnetään nimityksen mainetta. Unionin tuomioistuimen kysymyksessä viitattiin nimenomaisesti 7.6.2018 annetun tuomion Scotch Whisky Association[20] (jäljempänä tuomio Scotch Whisky Association) 31 kohtaan, jossa

[17] Maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä annetun asetuksen (EY) N:o 1234/2007 muuttamisesta 25.5.2009 annettu neuvoston asetus (EY) (EUVL 2009, L 154, s. 1).

[18] CIVC:n kirjallisista huomautuksista ilmenee, että GB:tä vastaan nostetussa kanteessa väitetään GB:n saaneen aikaan lainvastaisen mielleyhtymän suojattuun alkueränimitykseen ”Champagne”.

[19] Totean kuitenkin, että CIVC, Ranskan ja Italian hallitukset sekä komissio ovat kaikki vastanneet ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen viittaamalla yleisluonteisesti suojattujen alkuperänimitysten suojaan tai asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklaan.

[20] C-44/17, EU:C:2018:415.

unionin tuomioistuin asetuksen N:o 110/2008 [21] 16 artiklan a alakohdan tulkinnasta lausuessaan täsmensi, että ”tilanteiden, jotka voivat kuulua asetuksen [tämän säännöksen] soveltamisalaan, on täytettävä edellytys, jonka mukaan riidanalaisessa merkissä käytetään rekisteröityä maantieteellistä merkintää samassa tai ainakin lausuntatavaltaan ja/tai ulkoasultaan huomattavan samankaltaisessa muodossa”.

25. On kiistatonta, että suojattu alkuperämerkintä ”Champagne” ja riidanalainen CHAMPANILLO-merkki ovat lausuntatavaltaan ja ulkoasultaan jossain määrin samankaltaisia etenkin, jos vertailussa otetaan huomioon, että ensin mainittu on espanjaksi Champán. [22] Itse asiassa viimeksi mainittu sana on aksenttia lukuun ottamatta kokonaisuudessaan toistettu ja sekä ulkoasun että lausuntatavan osalta välittömästi havaittavissa riitautetussa nimityksessä. Näin ollen on – myös ensimmäisen ennakkoratkaisukysymyksen ulottuvuuden rajaamiseksi – sallittua pohtia, voidaanko asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohtaa kuitenkin soveltaa pääasian kaltaiseen tilanteeseen eli voiko riitautetun merkin käyttö olla tässä säännöksessä tarkoitettua suojatun alkuperänimityksen ”Champagne” ”käyttöä”. [23]

26. Olen komission tavoin kuitenkin taipuvainen vastaamaan tähän kysymykseen kieltävästi ja katsomaan, että CIVC:n riitauttamia toimintoja on tulkittava vain asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdan valossa.

27. Vaikka pitää paikkansa, että kyseisen asetuksen 103 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettu suojatun maantieteellisen merkinnän ”käytön” käsite voi sisältää myös sen, että riidanalaisessa merkissä käytetään tätä merkintää ”lausuntatavaltaan ja/tai ulkoasultaan huomattavan samankaltaisessa muodossa”, [24] unionin tuomioistuimen tuomiossa Scotch Whisky Association esittämät täsmennykset saavat katsomaan, että samankaltaisuus, jota kyseessä olevilta merkeiltä vaaditaan, jotta tällainen käyttö voitaisiin todeta, on erityisen suurta ja lähellä samuutta. Unionin tuomioistuin on mainitun tuomion 29 kohdassa nimittäin selventänyt, että tämän säännöksen soveltamisalaan kuuluu suojatun maantieteellisen merkinnän käyttö ”muodossa, joka on siihen niin läheisessä suhteessa lausuntatavan ja/tai ulkoasun osalta, että riidanalaista merkkiä on ilmeisen mahdoton erottaa siitä”.

[21] Tislattujen alkoholijuomien määritelmistä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojaamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1576/89 kumoamisesta 15.1.2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) (EUVL 2008, L 39, s. 16). Asetuksen N:o 110/2008 16 artiklan a alakohdan sisältö on samankaltainen kuin asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan a alakohdan sisältö, josta se kuitenkin poikkeaa siten, että siinä viitataan suoraan tai välilliseen kaupalliseen käyttöön ”tuotteissa, joita rekisteröinti ei koske”, jollaista täsmennystä ei sitä vastoin ole asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan a alakohdassa. Tästä erosta huolimatta unionin tuomioistuimen tuomion Scotch Whisky Association 29–31 kohdassa esittämää sanan ”käyttö” (impiego) tulkintaa voidaan soveltaa asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan a alakohdassa käytettyyn käsitteeseen ”käyttö” (uso).

[22] Tässä yhteydessä muistutan, että unionin tuomioistuin on tuomiossa CIVC (34 ja 35 kohta) katsonut, että asetuksen N:o 1234/2007 118 m artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohtaa ja asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohtaa voitiin soveltaa tilanteeseen, jossa riitautettu nimitys ei sisältänyt suojattua alkuperänimitystä sellaisenaan (kyseisessä tapauksessa suojattua alkuperänimitystä ”Champagne”) vaan sen saksankielisen käännöksen (”Champagner”).

[23] Jos on katsottava, että asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohtaa voidaan soveltaa pääasian tosiseikkoihin, GB:n toimintaa on todennäköisesti luonnehdittava osittain tässä säännöksessä tarkoitetuksi ”suoraksi kaupalliseksi käytöksi” (esimerkiksi merkin ”Champanillo” käyttö kuohuvan juoman/kuohuviinin kuvaamiseksi hänen omissa tiloissaan tai hänen ravintolapalvelujensa erottamiskykyisenä merkkinä) ja osittain ”välilliseksi kaupalliseksi käytöksi” (esimerkiksi tämän merkin käyttö mainontavälineissä ja sosiaalisessa mediassa). Muistutan tässä yhteydessä, että unionin tuomioistuin on tuomion Scotch Whisky Association 32 kohdassa täsmentänyt asetuksen N:o 110/2008 16 artiklan a alakohdan osalta, että ”suora” käyttö edellyttää, että suojattu maantieteellinen merkintä pannaan suoraan asianomaiseen tuotteeseen tai sen omaan pakkaukseen (tai, jos tunnustetaan käyttö palveluihin, että merkintää käytetään niiden erottamiseen), kun taas ”välillinen” käyttö edellyttää, että tämä merkintä esiintyy täydentävissä markkinointi- tai tiedotuskanavissa, kuten tuotetta koskevassa mainoksessa tai tuotteeseen liittyvissä asiakirjoissa. Tätä tulkintaa voidaan soveltaa asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettuihin ”suoran käytön” ja välillisen käytön” käsitteisiin.

[24] Ks. analogisesti tuomio Scotch Whisky Association, 31 kohta.

28. Pääasiassa kyseessä olevien merkkien vertailu ei käsitykseni mukaan kuitenkaan läpäise tätä testiä. On etenkin todettava, että pääasian kohteena oleva tilanne eroaa tuomioon CIVC johtaneen asian kohteena olleesta tilanteesta, jossa tosin oli kyse suojatun alkuperänimityksen ”Champagne” käännöksen toistamisesta tuotteen nimityksessä. Kyseisessä tapauksessa merkkiä ”Champagner” (nimityksen ”Champagne” saksankielinen käännös) käytettiin riitautetussa nimityksessä erillisenä, vaikkakin sen perässä oli maininta ”Sorbet”. Pääasian oikeudenkäynnissä riitautettu merkki sitä vastoin on sekä ulkoasultaan että lausuntatavaltaan selvästi etääntynyt espanjankielisestä nimityksestä ”Champàn”, koska tähän nimitykseen on lisätty loppuliite ”illo”.

29. Totean kuitenkin, että tämä lisäys näyttää päinvastoin mahdollistavan sen toteamisen, että nimityksen ”Champagne” ja riidanalaisen merkin merkityssisällöt ovat erittäin lähellä toisiaan vaikkakaan eivät täysin samoja, jos riidanalainen merkki – kuten asiakirja-aineistosta näyttää ilmenevän – tarkoittaa kirjaimellisesti ”pientä samppanjaa”, ja vastaa italiaksi suurin piirtein puhekielen sanaa ”champagnino” (ranskaksi ”petit champagne”). Käsitykseni mukaan tämä seikka sitäkin suuremmalla syyllä puoltaa riitautettujen käytäntöjen sisällyttämistä asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamisalaan, sillä tämä säännös – kuten jäljempänä paremmin nähdään – kattaa tilanteet, joissa kohdekuluttajan mielessä syntyy assosiaatio riidanalaisen merkin ja suojatun alkuperänimityksen saaneen tuotteen välille. [25]

30. Totean vielä, että kun unionin tuomioistuin on lausunut asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohtaa sanamuodoltaan suuressa määrin vastaavan asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 1 kohdan tulkinnasta, se on katsonut, että tähän säännökseen sisältyy asteittainen kiellettyjen toimintojen luettelo ja että asetuksen N:o 1151/2012 13 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamisalan on välttämättä oltava erilainen kuin muiden rekisteröityjen nimien suojaa koskevien sääntöjen ja erityisesti b alakohtaan sisältyvän säännön soveltamisala. [26] Jos asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettua käsitettä ”käyttö” tulkitaan liian laajasti niin, että siihen sisällytetään tilanteita, joissa väitetysti lainvastainen käytäntö muodostuu suojatun nimityksen käytöstä muodossa, joka ei olennaisilta osin vastaa rekisteröityä nimitystä, on vaarana, että tässä säännöksessä säänneltyjen tilanteiden ja kyseisen asetuksen 103 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamisalaan kuuluvien tilanteiden välistä rajaa häivytetään liikaa, mikä vaikeuttaa todellisen autonomian säilyttämistä niiden välillä.

31. Tämän täsmennyksen jälkeen ei mielestäni ole erityisen vaikeaa vastata edellä rajatun kaltaiseen ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen.

32. Asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdan sanamuodossa nimittäin todetaan nimenomaisesti, että suojatut alkuperänimitykset on suojattu ”väärinkäytöltä, jäljittelyltä tai mielleyhtymiltä, vaikka tuotteen tai *palvelun* oikea alkuperä on merkitty”. [27] Sen enempää lauseopillisesta kuin tämän säännön sisäisen loogisen johdonmukaisuuden näkökulmasta ei ole epäilyä siitä, että säännöksessä viitataan riidanalaisella merkillä merkityn tuotteen tai palvelun alkuperään. Kuten Italian hallitus on paikkansapitävästi todennut, muuta vaihtoehtoa ei ole, koska asetuksen N:o 1308/2013 93 artiklan 1 kohdan a alakohdassa olevan määritelmän mukaan suojatut alkuperänimitykset kuvaavat tämän asetuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tuotetta, eikä niitä siten voida rekisteröidä palveluille.

[25] Ks. analogisesti tuomio Scotch Whisky Association, 33 kohta.

[26] Ks. tuomio 17.12.2020, Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:1043, 24 ja 25 kohta).

[27] Kursivointi tässä.

33. Asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdan kirjaimellinen tulkinta puoltaa näin ollen sitä, että suojattuja alkuperänimityksiä suojataan sen soveltamisalaan kuuluvilta käytännöiltä silloinkin, kun nämä käytännöt koskevat palveluja.

34. Myös säännöksen teleologinen tulkinta tukee tätä käsitystä.

35. Unionin tuomioistuin on katsonut, että asetus N:o 1308/2013 on yhteisen maatalouspolitiikan väline, jolla on tarkoitus muun muassa estää se, että kolmannet osapuolet saavat väärinkäyttöön perustuvaa hyötyä rekisteröidyillä maantieteellisillä merkinnöillä varustettujen tuotteiden laatuun perustuvasta maineesta. [28]

36. Asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdassa säädetään siten laaja-alaisesta suojasta, jonka on asetuksen johdanto-osan 97 perustelukappaleessa todetun mukaisesti tarkoitus ulottua kaikkeen ”käyttö[ön] – –, joka hyödyntää [tällaisten merkintöjen kattamien] tuotteiden mainetta”.

37. Tämän artiklan 2 kohdan b alakohdassa kielletään yksityiskohtaisemmin kaikki käytännöt, joilla on tarkoitus perusteettomasti hyödyntää suojatun alkuperänimityksen (tai suojatun maantieteellisen merkinnän) mainetta niihin luodulla assosiaatiolla.

38. Tässä yhteydessä asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdan sellainen tulkinta, joka ei mahdollistaisi suojatun alkuperänimityksen suojaamista tilanteessa, jossa riitautetulla merkillä kuvataan palvelua eikä tuotetta, ei ensinnäkään olisi sopusoinnussa unionin tuomioistuimen rekisteröityjen maantieteellisten merkintöjen suojalle tunnustaman laajuuden kanssa, eikä se myöskään – kuten Italian hallitus on paikkansapitävästi huomauttanut – mahdollistaisi asetuksen johdanto-osan 97 perustelukappaleen ensimmäisessä virkkeessä ilmaistun tavoitteen täyttä saavuttamista. Suojatun alkuperänimityksen kattaman tuotteen mainetta saatetaan nimittäin hyödyntää perusteettomasti paitsi silloin, kun asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdassa kielletty käytäntö liittyy tuotteeseen, myös silloin, kun se koskee palvelua.

39. Jotta vastattaisiin asetuksessa N:o 1308/2013 säädettyihin tavoitteisiin, tätä säännöstä on näin ollen sovellettava myös tapauksiin, joissa suojattuun alkuperänimitykseen luodaan mielleyhtymä palvelua markkinoitaessa. Tämä päätelmä ilmenee lisäksi selvästi asetuksen johdanto-osan 97 perustelukappaleen toisesta virkkeestä, johon sekä CIVC että Ranskan ja Italian hallitukset ja komissio viittaavat ja jossa todetaan, että ”rehellisen kilpailun edistämiseksi – – [suojattujen alkuperänimitysten ja suojattujen maantieteellisten merkintöjen] suoja olisi laajennettava koskemaan myös tuotteita ja palveluja, jotka eivät kuulu tämän asetuksen soveltamisalaan, perussopimusten liitteeseen I kuulumattomat tuotteet mukaan luettuina”. [29] On lisäksi huomattava, että erityisesti viinien suojattujen alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen osalta asetuksen N:o 1308/2013 johdanto-osan 92 perustelukappaleessa kannustetaan mukautumista unionin horisontaalista laatupolitiikkaa koskevaan asetukseen N:o 1151/2012. Kun tämän asetuksen johdanto-osan 32 perustelukappaleessa puolestaan täsmennetään, että ”alkuperänimitysten ja maantieteellisten merkintöjen suoja olisi laajennettava koskemaan rekisteröityjen nimien väärinkäyttöä, jäljittelyä ja mielleyhtymien käyttöä sekä tavaroissa että palveluissa”, siinä viitataan nimenomaisesti vaatimukseen varmistaa korkea suojan taso, joka on ”yhdenmukai[nen] viinialalla jo käytössä olevan suojan kanssa”.

[28] Ks. asetuksen N:o 1234/2007 osalta tuomio 14.9.2017, EUIPO v. Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto (C-56/16 P, EU:C:2017:693, 82 kohta) sekä tuomio CIVC, 38 kohta.

[29] Kyse on tuotteista, joihin sovelletaan yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevia SEUT 39–44 artiklaa.

40. Edellä todetun perusteella ehdotan näin ollen, että unionin tuomioistuin vastaa ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen todeten, että asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että myös suojatun alkuperänimikkeen väärinkäyttö, jäljittely ja mielleyhtymät, jotka liittyvät palveluun, ovat omiaan kuulumaan tämän säännöksen soveltamisalaan.

41. Siltä varalta, että unionin tuomioistuin päättää olla rajoittamatta ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastausta pelkästään asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdan tulkintaan, haluan ennen asian tarkastelun jatkamista täsmentää, että sama ulottuvuus, joka unionin tuomioistuimen olisi ehdotukseni mukaan annettava tälle säännökselle, on käsitykseni mukaan annettava myös kyseisen asetuksen 103 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdalle.

42. On nimittäin todettava yhtäältä, että tämän säännöksen sanamuoto, jossa viitataan ”[*kaikkeen*]* suoraan tai välilliseen kaupalliseen *käyttöön*”,[30] ei mahdollista säännöksen soveltamisalan rajaamista niin, että siihen kuuluu yksinomaan tuotteisiin liittyvä käyttö ja että palveluihin liittyvä käyttö suljetaan sen ulkopuolelle. On lisäksi todettava, että kun tässä säännöksessä täsmennetään, että kieltoa sovelletaan, ”jos nimen käytöllä hyödynnetään alkuperänimityksen tai maantieteellisen merkinnän mainetta”, siinä painotetaan nimenomaan käytön vaikutuksia eikä jotakin käytön erityistä typpiä. Toisaalta on todettava, että samat näkökohdat, jotka on tuotu esiin tämän ratkaisuehdotuksen 35 ja 36 kohdassa ja jotka koskevat asetuksen N:o 1308/2013 tavoitteita ja sen suojan laajuutta, joka asetuksessa annetaan sen säännösten perusteella rekisteröidyille maantieteellisille merkinnöille, ovat päteviä myös asetuksen 103 artiklan 2 kohdan a alakohdan ii alakohdan teleologisessa tulkinnassa.[31]

C Toinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys

43. Toisella ja kolmannella ennakkoratkaisukysymyksellään, jotka on tarkoituksenmukaista käsitellä yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy pääasiallisesti, mitä arviointiperusteita on sovellettava arvioitaessa asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun mielleyhtymän olemassaoloa. Audiencia Provincial de Barcelona pohtii erityisesti, mikä rooli tässä arvioinnissa on annettava suojatun alkuperänimityksen kattaman tuotteen ja tuotteen (tai palvelun), jonka yhteydessä riidanalaista merkkiä käytetään, väliselle vertailulle ja tarpeelle todeta etukäteen, että nämä tuotteet ovat samoja tai samankaltaisia tai että näiden tuotteiden (tai suojatun alkuperänimityksen kattaman tuotteen ja kyseessä olevan palvelun) välillä on muun tyyppinen yhteys.

44. Totean tästä aluksi, että vaikka asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan a alakohdassa täsmennetään, että suojatun alkuperänimityksen suora tai välillinen käyttö on kielletty sekä silloin, kun se koskee ”vastaavia tuotteita”, jotka eivät ole suojattua alkuperänimitystä koskevan tuote-eritelmän mukaisia (a alakohdan i alakohta), että silloin, kun nimen käytöllä hyödynnetään suojatun alkuperänimityksen mainetta (a alakohdan ii alakohta), kyseisen artiklan 2 kohdan b alakohdassa ei ole sen enempää mitään sen suuntaista mainintaa, että mielleyhtymältä annettava suoja rajattaisiin koskemaan vain tilanteita, joissa suojatulla alkuperänimityksellä

* Lainausta on korjattu unionin tuomioistuimessa, koska asetuksen suomenkielinen versio on epätarkka.

30 Kursivointi tässä.

31 Ks. tuomio CIVC, 31 kohta. Tämän mukaisesti tällainen suoja ulottuu myös erilaisiin tuotteisiin; ks. analogisesti tuomio 12.6.2007, Budějovický Budvar v. SMHV – Anheuser-Busch (BUDWEISER) (T-53/04–T-56/04, T-58/04 ja T-59/04, ei julkaistu, EU:T:2007:167, 175 kohta).

merkityt tuotteet ja tuotteet tai palvelut, joissa käytetään riidanalaista merkkiä, ovat ”vastaavia” tai ”samankaltaisia”, kuin sen suuntaista mainintaa, että tämä suoja ulotettaisiin tapauksiin, joissa kyseinen merkki viittaa tuotteisiin ja/tai palveluihin, jotka ovat erilaisia kuin ne, joita suojattu alkuperänimitys koskee.[32] Toisaalta tavaramerkkioikeudessa sovelletun kaltainen ”tuotteiden samankaltaisuuden” käsite,[33] johon ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin näyttää viittaavan, tuntuu vieraalta maantieteellisen merkintöjen suojalle, sillä näiden merkintöjen osalta merkitystä on edellä todetuin tavoin ”tuotteiden vastaavuuden” käsitteellä,[34] jota sitä paitsi täytyy ilmeisesti tulkita suppeammin.[35]

45. Tässä yhteydessä katson, että – toisin kuin CIVC ja Ranskan hallitus näyttävät väittävän – unionin tuomioistuimen esittämällä selvennyksellä, jonka mukaan rekisteröityjen nimitysten suoja mielleyhtymää vastaan ei riipu sekaannusvaaran olemassaolon toteamisesta,[36] ei ole ratkaisevaa merkitystä määritettäessä, onko tämän suojan soveltamisalan katsottava rajoittuvan vain tuotteisiin ja/tai palveluihin, jotka vastaavat tuotetta, jota suojattu alkuperänimitys koskee. Sekaannusvaara voidaan nimittäin sulkea pois – esimerkiksi asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdassa nimenomaisesti säädetyissä tapauksissa, joissa tuotteen tai palvelun alkuperä on merkitty tai joissa käytetään sen kaltaisia ilmaisuja kuten ”menetelmä” tai ”jäljitelmä” – silloinkin, kun suojatun alkuperänimityksen kattamat tuotteet ja tuotteet tai palvelut, joihin riidanalaista merkkiä käytetään, ovat samoja tai vastaavia.

46. Vaikka on selvää, että suojatuille alkuperänimityksille mielleyhtymää vastaan annettavan suojan niin sanotusti luonnollinen soveltamisala muodostuu tilanteista, joissa tuotteiden, joita suojattu nimitys koskee, ja riidanalaisella merkillä merkittyjen tuotteiden tai palvelujen samuuden tai vastaavuuden vuoksi kyseisen merkin käyttö antaa sen haltijalle mahdollisuuden omia ensin mainituille tuotteille tunnustettuja ominaisuuksia, on todettava, että – kuten edellä on nähty[37] – asetuksen N:o 1308/2013 johdanto-osasta itsestään ilmenee ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on selvästi todettu, että suojattuja alkuperänimityksiä suojataan yleisemmin kaikelta niillä varustettujen tuotteiden maineen väärinkäyttöä merkitsevältä hyödyntämiseltä.

47. Kuten olen jo voinut todeta ratkaisuehdotuksessani Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:11, 17 kohta), suoja mielleyhtymää vastaan on sui generis -luonteinen suoja, jota ei ole sidottu harhaanjohtavuuden kriteeriin – joka edellyttää, että rekisteröidyn nimityksen kanssa ristiriidassa oleva merkki on omiaan antamaan yleisölle virheellisen käsityksen tuotteen maantieteellisestä alkuperästä tai ominaisuuksista – ja joka ei perustu pelkästään sekaantumisvaaraa koskevaan suojaan. Sen päätavoitetta on etsittävä rekisteröityjen nimitysten laadullisen perinnön ja maineen suojaamisesta luvatonta hyväksikäyttöä vastaan.

[32] Päinvastoin ks. kuitenkin tuomio 12.6.2007, Budějovický Budvar v. SMHV – Anheuser-Busch (BUD) (T-60/04–T-64/04, ei julkaistu, EU:T:2007:169, 164–169 kohta, erityisesti 166 kohta).

[33] Tästä ks. tuomio 29.9.1998, Canon (C-39/97, EU:C:1998:442, 23 kohta).

[34] Asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohta. Totean ohimennen, että vastaavia ilmaisuja, kuten esimerkiksi ”samantyyppinen tuote”, on myös maantieteellisiä merkintöjä koskevien unionin asetusten säännöksissä, jotka koskevat tavaramerkkien rekisteröinnin ehdottomia esteitä, kun tavaramerkit ovat ristiriidassa suojatun alkuperänimityksen tai suojatun maantieteellisen merkinnän kanssa (ks. esim. asetuksen N:o 1151/2012 14 artiklan 1 kohta). Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO) tulkitsee näitä käsitteitä yhdenmukaisesti, ks. Guidelines for examination of European Union trade marks, Part B, Examination, Section 4, Absolute grounds for refusal, Chapter 10, Trade Marks in Conflict with Geographical indications, s. 618.

[35] Ks. tuomio 14.7.2011, Bureau National Interprofessionnel du Cognac, (C-4/10 ja C-27/10, EU:C:2011:484, 55 kohta). Laajemmasta tulkinnasta asetuksen N:o 2081/92 14 artiklan 1 kohdassa olevan käsitteen ”sama tuotetyyppi” osalta tuomio 2.2.2017, Mengozzi v. EUIPO – Consorzio per la tutela dell'olio extravergine di oliva toscano (TOSCORO) (T-510/15, EU:T:2017:54, 44 kohta), jonka mukaan riittää, että kyseessä olevalla tavaralla on tiettyjä yhteisiä piirteitä maantieteellisen merkinnän kohteena olevan tavaran kanssa.

[36] Ks. analogisesti tuomio 4.3.1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, 26 kohta) ja tuomio 21.1.2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, 45 kohta).

[37] Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 35–37 kohta.

48. Mielleyhtymän olemassaoloa on siten arvioitava arviointiperusteilla, jotka ovat erityisiä suojatuille alkuperänimityksille annetulle suojalle ja joilla pystytään saavuttamaan unionin laatupolitiikalle ominaiset tavoitteet.

49. Unionin tuomioistuin on asteittain täsmentänyt tätä arviointia ohjaavia arviointiperusteita. Se on siten todennut, että käsite ”mielleyhtymä” kattaa ennen kaikkea tapauksen, jossa tuotteen nimeämiseksi käytettyyn ilmaisuun sisältyy rekisteröidyn nimityksen osa siten, että kuluttajalle ”syntyy tuotteen nimen yhteydessä mielikuva tavarasta, jolla on suojattu alkuperänimitys”. [38]

50. Unionin tuomioistuin on tuomiossa Scotch Whisky Association kuitenkin täsmentänyt asetuksen N:o 110/2008 16 artiklan b alakohdan osalta, ettei sen enempää rekisteröidyn nimityksen osittainen sisällyttäminen riidanalaiseen nimitykseen kuin sen toteaminen, että riidanalaisen merkin lausuntatapa ja ulkoasu muistuttavat rekisteröityä nimitystä, ole ehdoton edellytys mielleyhtymän toteamiselle. [39] Mielleyhtymä voi nimittäin seurata myös pelkästä rekisteröidyn nimityksen ja riidanalaisen merkin ”merkityssisällön läheisyydestä”. [40] Tässä tarkoituksessa ei riitä, että kyseessä olevan merkin riidanalainen osa herättää kohdeyleisössä jonkinlaisen assosiaation rekisteröityyn nimitykseen tai siihen liittyvään maantieteelliseen alueeseen. Sitä vastoin edellytetään ”riittävän suoraa ja yksiselitteistä yhteyttä” tämän osan ja rekisteröidyn nimityksen välillä. [41]

51. Unionin tuomioistuimen mukaan ratkaiseva kriteeri sen toteamiseksi, onko olemassa asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdassa sekä unionin eri laatujärjestelmiä sääntelevien asetusten vastaavissa säännöksissä tarkoitettu ”mielleyhtymä” suojattuun alkuperännimitykseen, on siten se, ”syntyykö kuluttajalle riidanalaisen nimityksen yhteydessä välittömästi mielikuva suojatun alkuperänimityksen kattamasta tavarasta”. [42] Unionin tuomioistuin on lisäksi täsmentänyt, ettei mielleyhtymää voida sulkea pois silloinkaan, kun riidanalainen osa ei muodostu nimityksestä vaan kuviomerkeistä, jotka sen vuoksi, että ne ovat käsitteellisesti läheisiä rekisteröidyn nimityksen kanssa, voivat välittömästi ja yksiselitteisesti tuoda kuluttajan mieleen tuotteet, joilla on rekisteröity nimitys. [43]

52. Pitää kylläkin paikkansa, että unionin tuomioistuin on laatinut edellä esitetyt periaatteet tilanteissa, joissa rekisteröidyn nimityksen kattamat tuotteet ja riidanalaisella merkillä merkityt tuotteet ovat suuressa määrin vastanneet toisiaan.

53. Unionin tuomioistuin on mielleyhtymän olemassaolon arviointiperusteita asteittain hahmotellessaan kuitenkin koko ajan selvemmin painottanut assosiaatioprosessia riidanalaisen merkin ja sen tuotteen välillä, jolla on suojattu alkuperänimitys tai suojattu maantieteellinen merkintä. Tässä yhteydessä kyseisten tuotteiden samankaltaisuutta sekä tuoteopin kannalta että niiden konkreettisen ulkomuodon kannalta on pidetty seikkana, jonka perusteella arvioidaan,

[38] Ks. analogisesti tuomio 4.3.1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, 25 kohta); tuomio 26.2.2008, komissio v. Saksa (C-132/05, EU:C:2008:117, 44 kohta) ja tuomio 21.1.2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, 21 kohta).

[39] Ks. tuomio Scotch Whisky Association, 46 ja 49 kohta.

[40] Ks. tuomio Scotch Whisky Association, 50 kohta.

[41] Ks. tuomio Scotch Whisky Association, 53 kohta.

[42] Ks. analogisesti tuomio Scotch Whisky Association, 51 kohta sekä tuomio 2.5.2019, Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:344, 20 kohta) ja tuomio 17.12.2020 Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:1043, 26 kohta).

[43] Ks. tuomio 2.5.2019, Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:344, 21 kohta). Ks. myös tuomio 17.12.2020, Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:1043, 27 kohta).

ovatko kyseessä olevissa merkeissä todetut lausuntatavan, ulkoasun ja merkityssisällön samankaltaisuudet omiaan johtamaan edellytettyyn assosiaatioon, pikemminkin kuin mielleyhtymän olemassaolon toteamisen edellytyksenä. [44]

54. Yleisemmin on todettava, että – kuten minulla on jo ollut tilaisuus tuoda esiin ratkaisuehdotuksessani Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego [45] – unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä [46] käy ilmi, että mielleyhtymän olemassaolon arvioinnissa on otettava huomioon kaikki nimenomaiset tai epäsuorat viittaukset rekisteröityyn nimitykseen, olipa kyse sitten tavallisen tuotteen [47] etikettiin sisällytetyistä tai sen pakkauksessa olevista sanallisista tai kuvallisista seikoista taikka seikoista, jotka liittyvät tuotteen muotoon tai esillepanoon. [48] Arvioinnissa on lisäksi otettava huomioon tarkasteltavien tuotteiden samuus tai samankaltaisuuden aste ja niiden markkinointitavat, myyntikanavat mukaan luettuina, sekä seikat, joiden perusteella voidaan selvittää suojatun nimityksen piiriin kuuluvaan tuotteeseen tehdyn viittauksen tarkoituksellisuus tai sattumanvaraisuus. Tämän vuoksi ennen mielleyhtymän olemassaolon toteamista on arvioitava joukko viitteitä siten, että yksittäisen viitteen olemassaolo tai sen puuttuminen ei yksinään riitä perusteeksi todeta tai sulkea pois mielleyhtymän olemassaoloa.

55. Katson edellä esitetyn perusteella, ettei se, että tuote, jolla on suojattu alkuperänimitys tai suojattu maantieteellinen merkintä, ja riidanalaisella merkillä merkitty tuote (tai palvelu) tai ensin mainittu tuote ja jälkimmäiselle tunnusomainen ainesosa [49] ovat samoja tai vastaavia, ole seikka, jota on ensin arvioitava, jotta asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu mielleyhtymä voitaisiin mahdollisesti sulkea etukäteen pois.

56. Tästä huolimatta tällainen samuus tai vastaavuus tai sellaisen puuttuminen on seikka, joka on otettava huomioon, kun kaikkien relevanttien seikkojen tutkinnan yhteydessä arvioidaan, täyttyvätkö tällaisen mielleyhtymän tunnusmerkit tosiasiallisesti. Se, että näillä tuotteilla on yhteisiä objektiivia ominaisuuksia, että niitä nautitaan samanlaisissa tilanteissa tai että ne vastaavat toisiaan ulkomuodoltaan, mutta myös se, että tuotteet kilpailevat keskenään tai täydentävät toisiaan, [50] on siten relevantti arviointiperuste, aivan kuten siinä tapauksessa, että riidanalainen merkki koskee palvelua, relevantti arviointiperuste on se, että palvelu liittyy rekisteröidyn nimityksen kattaman tuotteen taikka saman tai vastaavan tuotteen jakeluun.

57. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymysten valossa on vielä esitettävä eräitä selvennyksiä kohdekuluttajan käsitteeseen mielleyhtymää arvioitaessa ja mielleyhtymän suhteutettavuuteen. Jäljempänä esitetään eräitä ohjeita edellä esiin tuotujen periaatteiden soveltamisesta pääasiaan.

44 Ks. esim. tuomio 21.1.2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, 33 ja 35 kohta).

45 C-614/17, EU:C:2019:11, 29 kohta.

46 Ks. erityisesti tuomio 4.3.1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, 27 ja 28 kohta); tuomio 26.2.2008, komissio v. Saksa (C-132/05, EU:C:2008:117, 46 ja 47 kohta); tuomio 14.7.2011, Bureau National Interprofessionnel du Cognac (C-4/10 ja C-27/10, EU:C:2011:484, 57 kohta) ja tuomio 21.1.2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, 33, 35 ja 37 kohta).

47 Nämä ovat tuotteita, jotka eivät kuulu suojatun nimityksen tai maantieteellisen merkinnän piiriin.

48 Muistutan tässä yhteydessä, että unionin tuomioistuin on 2.5.2019 annetussa tuomiossa Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:344, 27 kohta) täsmentänyt asetuksen N:o 510/2006 13 artiklan 1 kohdan a–d alakohdan osalta, että tähän säännökseen sisältyvä lainvastaisten toimintojen asteittainen luettelo koskee kiellettyjen toimintojen luonnetta eikä niitä tekijöitä, jotka on otettava huomioon sen määrittämiseksi, mihin tapaukseen toiminto sisältyy.

49 Unionin tuomioistuin tutki tätä tapausta asiassa, joka johti tuomioon CIVC, johon ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin implisiittisesti viittaa toisen ennakkoratkaisukysymyksen sanamuodossa.

50 Ks. vastaavasti tuomio 21.1.2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, 37 kohta).

1. Kohdeyleisö

58. Koska – kuten edellä on todettu – asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdassa kielletyn mielleyhtymän toteaminen ei edellytä sekaannusvaaran toteen näyttämistä, kohdeyleisö, jonka käsityksellä on merkitystä arvioitaessa, voiko riidanalainen merkki luoda lainvastaisen assosiaation rekisteröityyn nimitykseen, ei – toisin kuin Juzgado mercantil de Barcelona näyttää katsoneen tuomiossa, josta on valitettu ennakkoratkaisua pyytäneeseen tuomioistuimeen – muodostu pelkästään siitä henkilöryhmästä, jolle tällä nimityksellä merkityt tuotteet on suunnattu.

59. Erityisesti niiden rehellisen kilpailun suojaamista ja kuluttajansuojaa koskevien tavoitteiden kannalta, joihin suojattujen alkuperänimitysten ja suojattujen maantieteellisten merkintöjen suojajärjestelmillä pyritään, unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että ratkaistessaan, onko olemassa mielleyhtymä tällaisiin nimityksiin, kansallisen tuomioistuimen on käytettävä perusteena sitä, miten ”tavanomaisesti valistunut ja kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen keskivertokuluttaja” mieltää asian,[51] ja että kun otetaan huomioon tarve varmistaa mainittujen nimitysten tehokas ja yhtenäinen suojaaminen koko unionin alueella, tällä käsitteellä tarkoitetaan eurooppalaista kuluttajaa[52] eikä – kuten GB näyttää virheellisesti katsovan – pelkästään sen jäsenvaltion kuluttajaa, jossa tuote (tai palvelu), joka synnyttää mielleyhtymän rekisteröityyn nimitykseen, on valmistettu (tai suoritettu).[53]

2. Mielleyhtymän ”suhteutettavuus”

60. Kolmannessa ennakkoratkaisukysymyksessään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa mahdollisuuteen suhteuttaa ”mielleyhtymän vaara” erityisesti tuotteiden, joihin mielleyhtymä syntyy, ja tuotteiden ja palvelujen, joista mielleyhtymä syntyy, vertailun valossa ja sulkea asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamisalan ulkopuolelle tapaukset, joissa mielleyhtymän vaara on heikko tai merkityksetön.

61. Olen edellä jo täsmentänyt tältä osin, että tämän säännöksen mukaisesti tehtävässä arvioinnissa on otettava huomioon kaikki relevantit tekijät, joihin kuuluu myös kyseisten tuotteiden (tai tuotteiden, joilla on rekisteröity nimitys, ja riidanalaisella merkillä merkityn palvelun) vastaavuus, mutta tämän vastaavuuden puuttuminen tai vähäisyys ei kuitenkaan automaattisesti mahdollista mielleyhtymän olemassaolon automaattista pois sulkemista.

62. Jos kansallinen tuomioistuin, jolle tämän arvioinnin tekeminen kuuluu,[54] päätyy kuluttajan oletetun suhtautumisen perusteella[55] käsitykseen, että kuluttajalle syntyy riidanalaisen merkin yhteydessä ”välittömästi mielikuva” tavarasta, jota rekisteröity nimitys suojaa, tämän merkin käyttöä koskee asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetty kielto. Jos kansallisen tuomioistuimen käsityksen mukaan tällainen assosiaatio sitä vastoin ei ole omiaan syntymään, tässä säännöksessä tarkoitettua mielleyhtymää on pidettävä pois suljettuna.

51 Ks. analogisesti tuomio 21.1.2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, 22–26 kohta).

52 Ks. tuomio 21.1.2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, 27 kohta) ja tuomio 2.5.2019, Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:344, 47–50 kohta); ks. myös tuomio Scotch Whisky Association, 59 kohta.

53 Ks. tuomio 21.1.2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, 27 kohta).

54 Ks. analogisesti tuomio 21.1.2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, 31 kohta).

55 Ks. analogisesti tuomio 21.1.2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, 22 kohta).

63. Mielleyhtymän käsitettä ei näin ollen voida suhteuttaa. Unionin tuomioistuin on jo rajannut tämän käsitteen ääriviivat tuomiossa Scotch Whisky, jossa se on – kuten olen tämän ratkaisuehdotuksen 50 kohdassa jo muistuttanut – täsmentänyt, että vain, jos riidanalaisen merkin ja rekisteröidyn nimityksen välillä on ”riittävän suora ja yksiselitteinen yhteys”,[56] on katsottava, että tämän käsitteen tunnusmerkit täyttyvät.[57] Jollei tällaista ”kvalifioitua” yhteyttä ole, on katsottava, ettei mielleyhtymää ole, vaikka rekisteröityyn nimitykseen viitataan ja kyseessä olevat tuotteet vastaavat toisiaan.

3. Soveltaminen pääasian tilanteeseen

64. Vaikka on edellä todetuin tavoin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä lausua sen ratkaistavaksi saatetusta asiasta kaikkien edellä esitettyjen seikkojen valossa, unionin tuomioistuin voi kuitenkin ennakkoratkaisupyyntöä käsitellessään tarvittaessa esittää täsmennyksiä ohjatakseen ennakkoratkaisua pyytänyttä tuomioistuinta päätöksenteossa.[58]

65. Silloin kun on pääasian tavoin ratkaistava, onko olemassa nimityksen käyttöön liittyvä mielleyhtymä, kansallisen tuomioistuimen on edellä mainitun oikeuskäytännön perusteella otettava huomioon rekisteröidyn nimityksen mahdollinen osittainen sisällyttäminen riidanalaiseen nimitykseen ja se, että viimeksi mainittu muistuttaa lausuntatavaltaan ja/tai ulkoasultaan rekisteröityä nimitystä,[59] sekä ristiriidassa olevien – vaikkakin erikielisten – ilmaisujen merkityssisältöjen läheisyys.[60]

66. Tilanteessa, josta pääasiassa on kysymys, suojattu alkuperänimitys ”Champagne” on rekisteröidyssä muodossaan osittain sisällytetty riidanalaiseen nimitykseen. Kyseisen suojatun alkuperänimityksen espanjankielinen käännös (”Champàn”) on sitä vastoin sisällytetty siihen kokonaan (aksenttia lukuun ottamatta). Tästä seuraa, että nämä kaksi nimitystä ovat huomattavan läheisiä sekä ulkoasultaan että lausuntatavaltaan sekä silloin, kun otetaan huomioon muoto, jossa suojattu alkuperänimitys ”Champagne” on rekisteröity, että silloin, kun otetaan huomioon tämän nimityksen espanjankielinen käännös. Kuten edellä on jo voitu todeta, merkityssisällön kannalta näyttää siltä, että on olemassa suora yhteys suojatun alkuperänimityksen ”Champagne” kattamaan tuotteeseen, jos – kuten vaikuttaa mutta mistä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kuuluu varmistua – espanjassa ilmaisu ”Champanillo” tarkoittaa sanamukaisesti ”pientä samppanjaa”.

67. Siltä osin kuin on kysymys seikoista, jotka eivät liity kyseessä olevien nimitysten vertailuun, ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on otettava huomioon ennen kaikkea suojatun alkuperänimityksen ”Champagne” kattaman tuotteen ja riidanalaisella merkillä merkityn palvelun välinen yhteys, joka vaikuttaa vaikeasti kiistettävältä, kun on kyse ravintolapalveluista eli palveluista, jotka ovat omiaan liittymään suoraan samppanjan tai ”vastaavien” tuotteiden

[56] Kuten olen todennut ratkaisuehdotuksessani Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:11, 19 kohta), tämän selvennyksen on nähdäkseni ymmärrettävä tarkoittavan sekä aistiärsykkeen kuluttajassa aiheuttaman vasteen välittömyyttä (assosiaation edellyttämä kognitiivinen prosessi ei saa edellyttää monimutkaista tiedon käsittelemistä) että sen voimakkuutta (assosiaation rekisteröidyllä nimityksellä suojatun tuotteen mielikuvaan on oltava riittävän vahva).

[57] Ks. tuomio Scotch Whisky Association, 53 kohta.

[58] Ks. analogisesti tuomio 21.1.2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

[59] Ks. analogisesti tuomio 4.3.1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, 25 ja 27 kohta); tuomio 26.2.2008, komissio v. Saksa (C-132/05, EU:C:2008:117, 46–48 kohta) ja tuomio 17.12.2020 Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:1043, 26 kohta).

[60] Ks. analogisesti tuomio 26.2.2008, komissio v. Saksa (C-132/05, EU:C:2008:117, 47 kohta) ja tuomio 17.12.2020 Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:1043, 26 kohta); ks. myös tuomio Scotch Whisky Association, 50 kohta.

myyntiin. Tämän yhteyden voimakkuutta on arvioitava selvittämällä, onko niin, ettei samppanjan tai saman tyyppisten juomien myynti ole epätavallista myöskään sillä ravintolatoiminnan sektorilla, jolla GB toimii, mikä näyttää pitävän paikkansa. [61]

68. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on arvioinnissaan otettava huomioon vielä se, että riidanalaiseen nimitykseen liittyy GB:n käyttämissä kylteissä ja mainosviesteissä kuva kahdesta (samppanjan nauttimiseen tyypillisestä käytettävästä) jalallisesta lasista, jotka sisältävät kuohuvaa juomaa ja kohtaavat toisensa esittäen maljojen nostamista. Juoman punaisesta väristä huolimatta tällainen esitys kiistatta saa mahdollisesti aikaan mielleyhtymän samalla sekä suojatun alkuperänimityksen ”Champagne” kattamaan tuotteeseen että sen nauttimiseen tyypillisesti liittyviin tilanteisiin.

69. On vielä todettava, että vaikka asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun mielleyhtymän toteaminen ei edellytä menettelyn tarkoituksellisuutta, [62] tämä seikka on otettava huomioon mielleyhtymää todettaessa. [63] Kokonaisuutena tarkasteltuna kaikki edellä mainitut seikat – joihin sisältyy se, että riidanalaisella merkillä merkityissä ravintoloissa on aikaisemmin myyty kuohuviiniä samalla CHAMPANILLO-nimityksellä – näyttävät kuitenkin puoltavan pikemminkin sitä, ettei viittaus suojattuun alkuperänimitykseen ”Champagne” ole sattuma.

70. Totean lopuksi, että jollei varmistuksista, jotka ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kuuluu tehdä, muuta johdu, olen asiakirja-aineistosta ilmenevien tietojen perusteella taipuvainen katsomaan, että GB:n ravintolapalvelujensa merkitsemiseen ja markkinointiin käyttämän merkin ”Champanillo” yhteydessä tavanomaisesti valistuneelle ja kohtuullisen tarkkaavaiselle ja huolelliselle eurooppalaiselle keskivertokuluttajalle syntyy välittömästi mielikuva suojatun alkuperänimityksen ”Champagne” kattamasta tuotteesta ja että näin ollen asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun kielletyn mielleyhtymän tunnusmerkit täyttyvät.

4. Ratkaisuehdotus toiseen ja kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen

71. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa toiseen ja kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen siten, että sen määrittämiseksi, onko olemassa asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu mielleyhtymä suojattuun alkuperänimitykseen, ei ole tarpeen todeta ensin, että suojatun alkuperänimityksen kattama tuote ja riidanalaisella merkillä merkitty tuote tai palvelu ovat samoja tai vastaavia tai että viimeksi mainitun tuotteen ainesosiin sisältyy suojatun alkuperänimityksen kattama tuote. Tällainen samuus tai vastaavuus tai sen puuttuminen on kuitenkin seikka, joka kansallisen tuomioistuimen on yhdessä kaikkien muiden merkityksellisten seikkojen kanssa otettava huomioon arvioidessaan, onko edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettu mielleyhtymä olemassa.

[61] Totean, että unionin tuomioistuimen kysymyksiin antamissaan vastauksissaan GB kuvailee ravintolatoimintaansa siten, että siinä keskitytään nopeasti syötäviin annoksiin ja että se on kaukana siitä ”luksuksen ja arvokkuuden ilmapiiristä”, jonka CIVC liittää puolustamaansa suojattuun alkuperänimitykseen.

[62] Ks. vastaavasti julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotus Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1998:614, 33 kohta).

[63] Ks. julkisasiamies Jacobsin ratkaisuehdotus Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1998:614, 35 kohta) sekä ratkaisuehdotukseni Fundación Consejo Regulador de la Denominación de Origen Protegida Queso Manchego (C-614/17, EU:C:2019:11, 29 kohta) ja Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:730, 45 kohta).

D Neljäs ennakkoratkaisukysymys

72. Neljännellä ennakkoratkaisukysymyksellään Audiencia Provincial de Barcelona kysyy unionin tuomioistuimelta pääasiallisesti, edellyttääkö asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdassa säädetty suoja mielleyhtymää vastaan vilpillisen kilpailun olemassaolon toteamista.

73. Kuten on todettu, unionin laatupolitiikassa luotu rekisteröityjen nimitysten suoja noudattaa omia ja tällä politiikalla tavoiteltujen päämäärien saavuttamiseen soveltuvia arviointiperusteitaan.[64] Nämä arviointiperusteet on tyhjentävästi esitetty tätä politiikkaa koskevien alakohtaisten ja horisontaalisten asetusten säännöksissä, joilla säännellään erilaisia rekisteröityjen nimitysten loukkaamistilanteita.[65] Näitä säännöksiä on lisäksi sovellettava yhdenmukaisesti unionin koko alueella.

74. Siltä osin kuin on kyse erityisesti rekisteröityjen nimitysten suojasta mielleyhtymiä vastaan, kolmeen ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen annetuista vastauksista ilmenee, ettei tämä suoja edellytä sen enempää sen toteamista, että rekisteröidyn nimityksen kattamat tuotteet ja tuotteet tai palvelut, joihin riidanalaista merkkiä käytetään, kilpailevat keskenään tai että on vaarana, että kuluttaja sekoittaa kyseiset tuotteet ja/tai palvelut, kuin sen toteamista, että menettelyt, jotka ovat omiaan saamaan aikaan mielleyhtymän, olisivat tarkoituksellisia.

75. Vaikka – kuten komissio on todennut – ei ole pois suljettua, että sama menettely voi täyttää samanaikaisesti asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdassa kielletyn käytännön ja sovellettavassa kansallisessa oikeudessa tarkoitetun vilpillisen kilpailun tunnusmerkistöt, mainitun säännöksen soveltamisala on siis laajempi eikä rajoitu vain tilanteisiin, joissa tällaisen menettelyn toteuttaa kilpailija.

76. Tämän vuoksi ehdotan, että neljänteen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan toteamalla, että asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetty suoja mielleyhtymää vastaan ei koske vain tilanteita, joissa mielleyhtymän aikaansaava käytäntö täyttää sovellettavan kansallisen oikeuden relevanteissa säännöksissä tarkoitetun vilpillisen kilpailun tunnusmerkistön.

IV Ratkaisuehdotus

77. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Audiencia Provincial de Barcelonan ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

Maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä 17.12.2013 annetun asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohtaa on tulkittava siten, että myös suojatun alkuperänimikkeen väärinkäyttö, jäljittely ja mielleyhtymät, jotka liittyvät palveluun, ovat omiaan kuulumaan tämän säännöksen soveltamisalaan.

Sen määrittämiseksi, onko olemassa asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu mielleyhtymä suojattuun alkuperänimitykseen, ei ole tarpeen todeta ensin, että tuote, jota suojattu alkuperänimitys koskee, ja riidanalaisella merkillä merkitty tuote tai palvelu ovat samoja tai vastaavia tai että viimeksi mainitun tuotteen ainesosiin sisältyy tuote, jota suojattu alkuperänimitys koskee. Tällainen samuus tai vastaavuus tai sen puuttuminen on kuitenkin

[64] Erityisesti maantieteellisiä nimityksiä koskevan sääntelyn itsenäisyydestä tavaramerkkisääntelyyn nähden ks. ratkaisuehdotukseni Syndicat interprofessionnel de défense du fromage Morbier (C-490/19, EU:C:2020:730, 29 kohta).

[65] Ks. vastaavasti tämän ratkaisuehdotuksen 16 kohta ja siinä mainittu oikeuskäytäntö.

seikka, joka kansallisen tuomioistuimen on yhdessä kaikkien muiden merkityksellisten seikkojen kanssa otettava huomioon arvioidessaan, onko edellä mainitussa säännöksessä tarkoitettu mielleyhtymä olemassa.

Asetuksen N:o 1308/2013 103 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetty suoja mielleyhtymää vastaan ei koske vain tilanteita, joissa mielleyhtymän aikaansaava käytäntö täyttää sovellettavan kansallisen oikeuden relevanteissa säännöksissä tarkoitetun vilpillisen kilpailun tunnusmerkistön.